

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

ב.

עין משפט
נר מצוה

(א) [ענין תוס' לעיל י"ט ד"ה שבעות כו' ורמיהו], (ב) ג' נדרים י"ד י"ג, (ג) נבדל ל'.

רבינו חננאל

אכילנא משמע. ופרקי אביי מתני' דנדרים במסרבין בו וכלי. ואמר שבעה שאוכל לך כלומר שבעה אם אוכל לך דמשמע לא אכילנא לך הוה. מתני' בשאין מסרבין בו דייקא לישניה כמשמעה. רב אשי אמר תני במתני' דקתני לה במסכת נדרים שאי אוכל דמשמע אינו אוכל. ואמרין לא לא אצטרך (א) קמ"ל. אצטרך מהו דהימא לישניה אתקיל ליה ושאוכל הוא קמ"ל דוקא הוה שאי אוכל שאינו אוכל לך: ת"ר מבטא שבעה איסור שבעה. אסר איסור כו'. תירצה אביי הכי מבטא שבעה. פ"י מתפס בשבעה. א"ר כגון שנשבע שלא יאכל בשר זה. וחזר ואמר זה הפת עלי כזה הבשר. אסר איסור כגון שהתפס עוד דגים על אותה הפת שהתפס בכשר. ואמר אם אתה אומר מתפס בשבעה כמוציא ור"ה הוה תהיה לאיש ואם היו תהיה לאיש ונדרה עליה או מבטא שפתייה. ואילו שבעה לא איכר בה. כמה דכתיב או נפש כי תשבע לבטא בשפתים ש"מ במאי אסרה במבטא: רבא אמר לעולם מתפס בשבעה לאו כמוציא שבעה מפיו הוה. והכי קתני מבטא שבעה. אסר שבעה. אסריה דאמר הטילו הכתוב בין נדר לשבעה דכתיב ואם בית אישה נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבעה. הוציא זה האיסור מפיו בלשון נדר. הרי הוא נדר. בלשון שבעה הרי הוא שבעה. מתפס בשבעה אביי אמר כמוציא שבעה מפיו הוה. רבא אמר לאו כמוציא שבעה מפיו הוה. ומתבין עליה ופרקי הכי

מסרבין. מפלגינן: מהני' בשאין מסרבין זו. הלך שאוכל דקא אכילנא הוה: רב אשי אמר טני. צברייתא שבעה שאי אוכל לך: דאיתקל. נכסל ולא נתכוין לומר שאי: איסור שבעה. מפרש לקמיה: איסור איסור. איסרתו של איסור מה הוה: אם אסר אומר כו'.

מאי קאמרת והא אמרת איסור לשון שבעה הוה והדר תני אס אתה אומר: ה"ק מבטא שבעה. האומר מבטא ככר זו עלי כלומר שבעה שלא אוכלנו ואס אכלנו ה"ז בעולה ויורד: איסור מיתפס בשבעה. איסור עלי ככר זו הרי הוא כמי שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר ה"ז כזה שהתפס את השני בראשון: איסור איסור. ומהו איסורו של איסור זה: אם אסר אומר כו'. אס תמני לומר שהמתפס בשבעה כמוציא שבעה מפיו דמי ואס אכלנו חייב קרבן אף זה האומר איסור ככר זה עלי חייב קרבן אס אכלו שהאיסור לשון התפסת שבעה הוה: ואס לאו. שהמתפס בשבעה אינו נכשע לענין קרבן ומלקות אף האיסור אין זו לא קרבן ולא מלקות: או אסרה איסור שבעה. משמע שאסרתו ותפסתו נדבר שנשבעה עליו ככר: או מבטא שפתייה אשר אסרה וגו'. ולא תני בשבעה צמה אסרה את נפשה בלשון מבטא: רבא אמר. לא איסתפיק ליה לתנא למומר צמא אס אתה אומר דפשיטא ליה דמיתפס בשבעה לאו כמוציא שבעה מפיו הוה: והכי קאמר מבטא שבעה איסור נמי. לשון שבעה הוה: איסור זה הטילו הכתוב כו'. היינו פירוש דאיסור איסור אס אתה אומר והכי קאמר איסור של איסור שאמרתי לך שהוא שבעה לא כל הלשונות שוות זו שהרי הטילו הכתוב בין נדר לשבעה אס אמירתו בלשון שבעה כגון איסור שלא אוכל ככר זה כן לשון השבעין אומרים שלא אוכל אף האיסור שהוציא בלשון זה שבעה הוה וידיק קרבן ואס לאו הוציא בלשון נדר שאמר איסור ככר זו עלי שהוא לשון הנודרים קונם זה עלי אף זה נדר ופטור מקרבן: כיוס שמת זו אינו. כאשר אסרתי עלי ככר נדר שלא יאכל ככר זו שמת זו אינו שמת וכן כיוס שמת זו פלוני וכן כיוס שנהרג זו גרליה. וקסקלק דעתא

שאי אוכל דף פשיטא. לא פריך פשיטא אלא משום דהיינו שלא אוכל לך דקתני דהא אשלא אוכל לא קשיא ליה פשיטא: לישנא איתקל' ליה. וליכא למיפרך כיון דאשמעינן שאי אוכל אמאי איצטרך למיתני ברישא שלא אוכל לך דזו וקף זו קתני ור"ת נשייליה מה היה בדעתו ויש לומר כגון שאמר שבעתו כל מה שיהיה משמעות לשונו אי נמי כגון ששכח מה היה בדעתו וצנדרים (דף טו.) מפרש אמאי רב אשי לא אמר כצ"ל: איסור מיתפס בשבעה. פ"י צקונטרס דאס אמר איסור עלי ככר זה הוי כמי שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר הרי זה כזה שהתפס את השני בראשון וקשה ללמקן קתני צברייתא אזיהו איסור האומר בתורה הרי עלי כו' ואילו איסור ככר זה עלי לא קתני ומה שפ"י נמי איסור איסור כלומר איסור של איסור זה מה דינו אס אתה אומר מתפס בשבעה כו' שמוכל להוכיח מקרא צדוק מקום שהוא כמוציא שבעה מפיו וחיוב קרבן אף איסור זה כו' קשה לדמקם דתנא צל לאשמעינן דין איסור ואינו משמיענו כלום שהרי מסתפק צמתפס שבעה עלמנו ועוד דאין דרך משנה וברייתא שיתפס התנא אס חייב או פטור ועוד מאי ואודא לטעמיה דקאמר לקמן דהא מסתפקא ליה ללצני לקמן פשיטא ליה דכמוציא שבעה מפיו דמי ועוד דכלל הספרים גרסי' צסמוך כמוציא שבעה מפיו וחיוב צווי' ולפ"ה ה"ל למינקט חייב בלא וי"ו ומפ' רבינו תס דמבטא הכתוב צפרשה הוה לשון שבעה שנסבע בלשון מבטא כדפירש נמי צקונטרס אצל איסור הכתוב צפרשה אינו שבעה שיאסר עצמו בלשון איסור אלא צמתפס אישה נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבעה וגו' ואזדו לטעמיהו דאיתמר מתפס בשבעה אביי אמר כמוציא שבעה מפיו דמי ורבא אמר לאו כמוציא שבעה מפיו דמי מיתבי

איזה איסור האומר בלשון שבעה הרי הוא שבעה. מתפס בשבעה פ"י שהתפסו בלשון שבעה שהזכיר לשון אכילה ואמר הרי עלי שלא אוכל זה כזה והיינו איסור אכילה אלא אמר הרי עלי זה כזה ופ"י לאו כמוציא שבעה מפיו דמי וחיוב קרבן אף איסור זה כו' קשה לדמקם דתנא צל לאשמעינן דין איסור ואינו משמיענו כלום שהרי מסתפק צמתפס שבעה עלמנו ועוד דאין דרך משנה וברייתא שיתפס התנא אס חייב או פטור ועוד מאי ואודא לטעמיה דקאמר לקמן דהא מסתפקא ליה ללצני לקמן פשיטא ליה דכמוציא שבעה מפיו דמי ועוד דכלל הספרים גרסי' צסמוך כמוציא שבעה מפיו וחיוב צווי' ולפ"ה ה"ל למינקט חייב בלא וי"ו ומפ' רבינו תס דמבטא הכתוב צפרשה הוה לשון שבעה שנסבע בלשון מבטא כדפירש נמי צקונטרס אצל איסור הכתוב צפרשה אינו שבעה שיאסר עצמו בלשון איסור אלא צמתפס אישה נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבעה וגו' ואזדו לטעמיהו דאיתמר מתפס בשבעה אביי אמר כמוציא שבעה מפיו דמי ורבא אמר לאו כמוציא שבעה מפיו דמי מיתבי

א ג טו"ש י"ד סי' רלו סעיף י"ג
ד ב מ"י פ"ג מהל' שבעות הל' ח ופ"ג מהל' נדרים הלכה א סמג לאון רמא טו"ש י"ד סי' רלו סעיף ט'
ה ג מ"י פ"ג מהל' שבעות הלכה א סמג טו"ש י"ד סי' רלו סעיף ט'
ו ד מ"י פ"ג מהל' שבעות הל' א סמג לאון רמא טו"ש י"ד סי' רלו סעיף ט'
ז ה מ"י פ"ג מהל' נדרים הל' ד[ה] א סמג לאון רמא טו"ש י"ד סי' רלו סעיף ט'

תורה אור השלם

- או נפש כי תשבע לבטא בשפתים לְהַרְע או להטיב לבל אשר יבטא האדם בשבעה וְעַל־מַנּוּ וְהוּא יָדַע וְאִשֶׁם לְאַחַת מֵאַלֶּה: ויקרא ה ד
- כל נדר וכל שבועת אסר לַעֲבֹד נֶפֶשׁ אִישָׁה וְקִמְנֹו וְאִישָׁה אִישָׁה: במדבר ל ז
- וְאִם בֵּית אִישָׁה נִדְרָה או אִסְרָה אִסְרָה עַל נֶפֶשׁ אִישָׁה: במדבר ל יא
- וְאִם הָיוּ תְהִיָּה לְאִישׁ וְנִדְרָהּ עֲלֶיהָ או מִבְּטָא שְׁפִתֶיהָ אִשְׁרָה עַל נֶפֶשׁ אִישָׁה: במדבר ל ז

מוסף רש"י

איזה איסור האומר בתורה. דכמי (במדבר ל) לל שבעות איסור, דמשמע שיהא נדר נכבד שנקטר בכך (נדרים י"ב.)